

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
техногенно-екологічної безпеки

Олександр МЕСТЕЛЬОВ

30 серпня 2021 р.

ПРОГРАМА

навчальної практики (ознайомчої)
здобувачів вищої освіти НУЦЗ України
1-го курсу навчання

Харків – 2021 р.

Розробники програми:

Завідувач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.т.н. доцент Сергій АРТЕМ'ЄВ

Доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.пед.н., доцент Олена ШАРОВАТОВА, гарант ОПП

Рецензенти:

Доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.військ.н. доцент Олександр МАЛЬКО.

Керівник відділу охорони праці, екологічної та промислової безпеки
ТОВ «Трайгон Фармінг Харків» Роланд КУКАВА

Програму навчальної (ознайомчої) практики циклу вибіркової підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 263 «Цивільна безпека» (для здобувачів вищої освіти, які навчаються на 1 курсі) рекомендовано протоколом засідання кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, протокол №2 від 30.08.2021 р., затверджено рішенням вченої Ради факультету техногенно-екологічної безпеки, протокол №12 від 30.08.2021 р.

Завідувач кафедри охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки
к.т.н доцент Сергій АРТЕМ'ЄВ

30 серпня 2021 року

ВСТУП

Предметом навчальної практики (ознайомчої) є вимоги наказу МНС України № 461 від 01.12.2003 року «Про затвердження положення про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів МНС України» і містить загальні положення щодо організації та проведення, практичної підготовки здобувачів вищої освіти у процесі придбання, закріплення і вдосконалення одержаних здобувачами вищої освіти – майбутніми фахівцями охорони праці теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання майбутніх функціональних обов'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна практика (ознайомча) здобувачів вищої освіти є одним з етапів процесу підготовки здобувачів вищої освіти факультету техногенно-екологічної безпеки і проводиться наприкінці першого курсу навчання.

I. Мета та завдання навчальної практики (ознайомчої)

1.1. Метою проведення навчальної практики (ознайомчої) під час підготовки здобувачів вищої освіти у Національному університеті цивільного захисту України, які навчаються за освітнім ступенем «бакалавр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (охорона праці) є закріплення здобувачами вищої освіти набутих загальних знань за освітньо-професійною програмою навчання, формування у них знань та навичок щодо майбутньої практичної діяльності.

1.2. Основними завданнями навчальної практики (ознайомчої) є:

- формування у здобувачів вищої освіти професійних практичних навичок і вмінь;
- прищеплення здобувачам вищої освіти інтересу до обраної професії фахівця охорони праці;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок роботи з літературою та нормативно-правовими актами;
- виховання розуміння необхідності постійного удосконалення знань та творчого застосування їх у практичній діяльності.

Відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.) навчальна практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти і проводиться, як правило безпосередньо у закладі вищої освіти.

Навчальна практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення під час одержання потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до навчання за освітнім ступенем «бакалавр».

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у НУЦЗ України зміст і послідовність проведення навчальної практики визначається програмою практики, яка для майбутніх фахівців освітнього ступеня «бака-

лавр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (охорона праці) розробляється кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми зазначеної спеціальності.

У результаті проходження даного виду навчальної практики (ознайомчої), (далі – навчальна практика) формується та закріплюється блок компетентностей, які визначено освітньо-професійною програмою зазначеної спеціальності.

II. ВИД, БАЗИ ТА ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ОЗНАЙОМЧОЇ)

Навчальна практика здійснюється відповідно до вимог наказу МОН України від 8.04.1993 р. № 93 зі змінами, внесеними відповідно до наказу МОН від 20.12.1994 р. № 351 та наказу МНС України від 1.12. 2003 р. № 461 «Про організацію та проведення практичної підготовки курсантів, студентів (слухачів) вищих навчальних закладів МНС України».

Навчальна практика здобувачів вищої освіти відбувається безпосередньо в університеті під керівництвом завідувача кафедри ОП та ТЕБ визначеним НПП.

Вид, бази та час проходження навчальної практики під час підготовки у НУЦЗ України фахівців освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (охорона праці) наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Вид, бази та час проходження навчальної практики

№ з/п	Вид практики	База практики	Час проходження	Форма контролю
1.	Навчальна практика (ознайомча)	НУЦЗ України Кафедра ОП та ТЕБ	2 семестр	дифзалік

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти 1-го курсу навчання під час підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (охорона праці) покладається на керівництво НУЦЗ України.

Навчально-методичне забезпечення і підготовку програми навчальної практики забезпечує кафедра ОП та ТЕБ. Організаційні питання, які пов'язані з проведенням даного виду практики визначається наказом ректора університету.

Напередодні проведення навчальної практики з здобувачами вищої освіти та керівником практики від кафедри ОП та ТЕБ завідувачем кафедри ОП та ТЕБ проводиться нарада-інструктаж, на якій доводиться наказ про проведення практики з зазначеною категорією здобувачів вищої освіти та проводиться цільовий інструктаж з організаційних питань та безпеки праці.

Під час проведення інструктажу завідувачем кафедри ОП та ТЕБ основна увага зосереджується на питаннях організації проведення заходів практики,

оформлення документів звіту та заповненні щоденника практики.

У календарному графіку проходження даного виду практики (складова щоденника) здобувач вищої освіти повинен зазначити усі завдання, які визначено програмою навчальної практики, та відмітити їх виконання щотижнево. Робочі записи під час проходження навчальної практики – це матеріал звіту, який формується здобувачем вищої освіти під час виконання завдань практики та захищається перед комісією після завершення практики за кожним з пунктів (складова щоденника).

Сторінка щоденника – «Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці» – це зміст характеристики завідувача кафедри ОП та ТЕБ (або керівника практики) стосовно питань виконання здобувачем вищої освіти завдань практики. Вона підписується керівником практики або завідувачем кафедри та засвідчується печаткою відділу персоналу університету.

У подальшому керівником практики здійснюється більш конкретизована постановка завдань з відпрацювання завдань практики. Загальне керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснює керівник практики, який призначається наказом ректора НУЦЗ України з числа науково-педагогічних працівників кафедри ОП та ТЕБ.

Керівник практики (від кафедри ОП та ТЕБ) зобов'язаний:

- перед початком навчальної практики надати до деканату факультету ТЕБ відповідні відомості про здобувачів вищої освіти, яких залучено до проходження навчальної практики для складання наказу ректора;
- повідомити здобувачам вищої освіти про систему звітності з практики;
- після завершення проходження практики у складі комісії прийняти залік з проходження практики;
- доповісти завідувачу кафедри про результати проходження практики (із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення даного виду практики здобувачів вищої освіти), представити підсумкові звітні документи.

Керівником проведення навчальної практики призначається науково-педагогічний працівник від кафедри ОП та ТЕБ, який брав участь у навчальному процесі, складові якого сплановано для відпрацювання практичних завдань даного виду практики.

Під час навчальної практики керівник практики організовує:

- інструктаж про порядок проходження навчальної практики та з техніки безпеки;
- інформування здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики;
- високу якість проходження практики відповідно до програми практики;
- контроль забезпечення встановлених умов для якісного виконання завдань практики здобувачами вищої освіти;
- аналіз роботи здобувачів вищої освіти та анкетування з ними із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення питань проведення практики.

IV. ОBOB'ЯЗКИ І ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Під час проходження навчальної практики:

- виконувати завдання програми практики у повному обсязі;
- чітко виконувати усі пункти інструктажу з питань дотримання правил поведінки та заходів безпеки;
- одержати у повному обсязі навички, уміння, які необхідні для подальшої практичної роботи;
- представити після завершення занять усі звітні документи проходження практики та захистити перед комісією кафедри залік з проходження практики.

По завершенню проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- заповнити щоденник практики відповідним звітним матеріалом;
- підготувати теоретичний звіт з практики (відповідно до вказівок керівника практики);
- отримати від керівника практики (або завідувача кафедри) характеристику стосовно виконання завдань практики (складова щоденника або окремо), засвідчену печаткою відділу персоналу університету.

Здобувач вищої освіти має право:

- знайомитись зі службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою практики (з дозволу керівника практики);
- складати за дорученням безпосереднього керівника практики певні документи;
- користуватись лабораторними приладами, технічними та іншими засобами, наявними на кафедрі, службовою та довідковою літературою, інвентарним майном (з дозволу керівника практики).

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика здобувачів вищої освіти завершується захистом у формі диференційного заліку перед комісією, яка призначається наказом ректора. До складу комісії входять керівник практики від кафедри ОП та ТЕБ, інші науково-педагогічні працівники кафедри, визначені наказом ректора університету.

Комісія приймає диференційний залік у здобувачів вищої освіти протягом 3 діб після початку нового семестру навчання або відповідно до план-графіку виконання навчального плану за відповідною спеціальністю.

Здобувач вищої освіти отримує залік з практики, виходячи з характеристики безпосереднього керівника практики та захисту звіту.

Оцінка за навчальну практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і індивідуального плану здобувача вищої освіти за підписами членів комісії. Результати проходження навчальної практики та отримані характеристики фіксуються в особових справах здобувачів вищої освіти.

Критерії оцінювання практики наведено у таблицях 5.1 та 5.2.

Таблиця 5.1 – Критерії оцінювання навчальної (ознайомчої) практики (за складовими)

Складові оцінювання	Бали
1. Звітні документи з практики (звіт, щоденник, інші)	до 45
2. Захист звіту	до 25
3. Відповіді на запитання	до 30
Загальна сума балів	100
Додаткові (заохочувальні) бали	до 20

Таблиця 5.2 – Оцінювання навчальної (ознайомчої) практики

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Диференційний залік
90-100 (та вище з урахуванням не-обов'язкових завдань)	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	

Критерії оцінювання звітних документів з проходження навчальної (ознайомчої) практики (оцінюється від 0 до 45 балів):

37-45 балів – звітні документи представлено у повному обсязі, виконані вчасно, самостійно та забезпечують повне розкриття зазначеного виду практики. Мета чітко окреслена та досягнута. Завдання виконані у повному обсязі. Узагальнення і висновки базуються на якісно опрацьованій інформаційній базі;

28-36 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки в основному правильні, мають місце несуттєві недоліки;

19-27 балів – звітні документи виконано вчасно, теоретичні узагальнення та висновки аналітичної частини в основному правильні, проте відсутній самостійний аналіз статистичних та фактичних матеріалів, обґрунтування та визначення ефективності запропонованих рішень;

10-18 балів – звітні документи в основному розкривають сутність даного виду практики, але мають місце недоліки змістовного характеру. Пропозиції обґрунтовані не переконливо та недбало оформлені;

0-9 балів – відсутня логіка у побудові структури звітних документів практики. Відсутній взаємозв'язок теми, мети, завдань та висновків за практикою. Представлений статистичний матеріал є застарілим та оформлений з помилками.

Критерії оцінювання захисту звіту навчальної (ознайомчої) практики (оцінюється від 0 до 25 балів):

21-25 балів – доповідь аргументована, проілюстрована якісно оформленими наочними матеріалами, свідчить про наявність власної думки здобувача щодо змісту практики, є логічною і повною;

16-20 балів – доповідь насичена інформацією, що відображає відповідні результати проходження практики;

11-15 балів – доповідь побудована на фактах, що відображають відповідні результати проходження практики, мають місце незначні недоліки;

6-10 балів – доповідь прочитана за текстом, здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями теми, мають місце суттєві недоліки за змістом практики;

0-5 балів – доповідь прочитана за текстом та не відображає зміст виконаної роботи.

Критерії оцінювання відповідей на питання під час захисту звіту з навчальної (ознайомчої) практики (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – усі відповіді на питання правильні, розгорнуті та добре аргументовані;

19-24 бали – відповіді на питання правильні, але не завжди повні та конкретні;

13-18 балів – не усі відповіді на питання правильні або повні;

7-12 балів – здобувач вищої освіти не володіє окремими питаннями за змістом практики, відповіді є неповними;

0-6 балів – більшість відповідей на питання невірні, здобувач вищої освіти не володіє матеріалом за змістом практики.

Критерії оцінювання додаткових (заохочувальних) балів (оцінюється від 0 до 20 балів):

11-20 балів – індивідуальні завдання виконані у повному обсязі;

1-10 балів – індивідуальні завдання виконані не у повному обсязі;

0 балів – індивідуальні завдання не виконані.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму навчальної практики без поважних причин, до повторного проходження даного виду практики протягом поточного навчального року не допускається.

Здобувач вищої освіти, який отримав негативну оцінку з навчальної практики, відраховується з НУЦЗ України. Загальні підсумки проходження даного виду практики і заходи щодо її подальшого вдосконалення обговорюється на засіданнях кафедри ОП та ТЕБ не менше одного разу протягом навчального року.

VI. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ОЗНАЙОМЧОЇ)

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1	Під керівництвом керівника практики ознайомитись з:	
1.1	переліком навчальних дисциплін кафедри, які складають фахову підготовку за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»	Відмітка у щоденнику
1.2	основними кваліфікаційними вимогами до професійних якостей фахівців з охорони праці	Відмітка у щоденнику
1.3	основними завданнями, які зможуть вирішувати випускники, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці»	Відмітка у щоденнику
1.4	переліком документації з питань охорони праці типового підприємства (установи)	Відмітка у щоденнику
1.5	Законом України «Про охорону праці»	Відмітка у щоденнику
2	Відпрацювати:	
2.1	Теоретичний звіт з знання одного з законодавчих (підзаконних) актів України з питань ОП відповідно до вказівок щодо відпрацювання даного виду звітного документа та представити його на перевірку керівнику практики по завершенню проходження практики. За наявності зауважень усунути вказані недоліки та представити виправлений звіт напередодні здавання заліку за даним видом практики у встановлені строки.	Звіт

Національний університет цивільного України
(повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

освітній ступень бакалавр

спеціальність 263 «Цивільна безпека» (охорона праці)

1 курс, група _____

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи «___» _____ 20__ року

(підпис) (посада, ім'я та ПРВЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи «_____» 20__ року

(підпис) (посада, ім'я та ПРВЗВИЩЕ відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8

Керівники практики:
 від Національного університету
 цивільного захисту України _____
(підпис) (ім'я та ПРВЗВИЩЕ)

від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (ім'я та ПРВЗВИЩЕ)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

_____ (назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства,
організації, установи

Печатка

(підпис)

(ім'я та ПРВЗВИЩЕ)

« ___ » _____ 20__ року

